

PROJEKT ZLATA BRALKA/ZLATI BRALEC 2013/2014 STATISTIČNI PODATKI – BRALNA ZNAČKA PO SLOVENIJI

V šolskem letu 2013/2014 smo prejeli 431 rešenih vprašalnikov (**87,26 %** vseh poslanih) ter podatke o številu zlatih bralcev od 478-ih ustanov (**96,8 %** vseh ustanov).

47 vprašalnikov (**9,5 %**) ni bilo poslanih (dobili smo samo podatke o številu zlatih bralcev) oz. so bili izpolnjeni nepopolno in kot taki niso bili primerni za analizo.

Od 16 ustanov (**3,24 %**) nismo prejeli nobenih podatkov. Od tega: 10 OŠ in 6 OŠPP oz. zavodov za usposabljanje.

Vseh učencev, zavedenih v vprašalnikih: 150.775 (m: 71.015, ž: 67.448, podatkov o spolu ni: 12.312).

Bralcev za BZ skupaj: 108.380 – **71,88 %** vseh otrok, zavedenih v vprašalnikih (m: 45.921 (**64,67 %** vseh fantov), ž: 51.312 (**76,08 %** vseh deklet), podatkov o spolu ni: 11.147).

Zlatih bralcev: 6.460 (**38,34 %** vseh devetošolcev ter **93,64 %** vseh bralcev za BZ v devetem razredu, od tega **13,96 %** fantov in **24,38 %** deklet)* (m: 2.209 (**29,43 %** vseh devetošolcev), ž: 4.055 (**56,39 %** vseh devetošolk), podatkov o spolu ni: 196).

Mentorjev/ic: **6.401** (od tega **115** moških).

En mentor dela s približno 17-imi učenci.

*Izračun je narejen na podlagi 422 vprašalnikov, ki so bili izpolnjeni v celoti.

DELEŽ BRALCEV PO RAZREDIH

1. razred: **96,99** % bralcev
2. razred: **95,93** % bralcev
3. razred: **92,90** % bralcev
4. razred: **86,78** % bralcev
5. razred: **79,13** % bralcev
6. razred: **57,80** % bralcev
7. razred: **48,33** % bralcev
8. razred: **43,76** % bralcev
9. razred: **40,94** % bralcev

DELEŽ BRALCEV PO REGIJAH (V %)*

Regije	Obdelanih vpraš./od skupno	1. razr.	2. razr.	3. razr.	4. razr.	5. razr.	6. razr.	7. razr.	8. razr.	9. razr.	Skupaj	Skupaj bralcev
Osrednjeslov. (1000)	115/126	95,92	96,21	92,24	86,19	77,96	52,14	43,90	37,74	33,86	68,61	33.753
Štajerska (2000)	98/107	98,66	98,00	96,47	88,93	80,82	66,05	54,02	52,02	48,29	77,26	20.460
Celjska (3000)	49/61	97,58	96,22	94,08	88,66	80,02	61,98	51,91	48,90	42,45	73,04	13.267
Gorenjska (4000)	36/38	98,98	95,99	92,45	87,91	84,44	65,84	48,02	42,63	42,83	73,15	12.544
Goriška (5000)	24/30	98,01	98,36	96,12	94,26	88,39	63,20	54,04	49,04	50,32	76,79	5.556
Primorska (6000)	34/37	95,50	94,60	93,72	81,56	74,51	61,20	45,70	37,95	37,35	70,60	7.103
Dolenjska (8000)	39/55	95,25	92,24	89,39	86,56	78,26	58,10	53,95	49,35	49,53	73,05	10.403
Pomurska (9000)	36/40	95,68	91,23	84,29	79,34	68,42	48,41	38,55	38,85	32,95	64,17	5.294
Slov. povprečje		96,99	95,93	92,90	86,78	79,13	57,80	48,33	43,76	40,94	71,88	108.380

* Regije so razdeljene po poštnih številkah.

Kako potekajo pogovori o prebranih knjigah?

- **I. triletje:** pogovor z mentorjem, pisno (posamezna vprašanja), ilustracije, ob ilustracijah sošolcem predstavijo knjige, s pomočjo bralne hiške postavljajo vprašanja učiteljici/mentorici, delovni/učni listi, dnevnik branja, poustvarjanje, miselni vzorec, bralne torbice z mapico, čajanke, ipd.
- **II. triletje:** pogovor, zapis osnovnih podatkov o knjigi, ilustracija, delovni list, vodijo evidenčni list, dnevnik branja, okrogla miza, plakat, križanka, napišejo nadaljevanje zgodbe, ppt predstavitev, kviz, ipd.
- **III. triletje:** mnenje, kratka obnova, opis junaka, oblikujejo kolofon, ilustrirajo prizor, navedejo citat, drug drugemu postavljajo vprašanja, zapis v zvezek, okrogla miza, izdelava plakata oz. likovnega dela, pogovor v manjših skupinah, vodijo evidenčni list, obrazec za BZ, raziskovalni intervju, igra vlog, seminarska naloga, ppt predstavitev, poletna BZ, ipd.

V 1. triletju z mladimi bralci delata predvsem učitelj/ica in drugi/a strokovni/a delavec/ka v prvem razredu, v 2. triletju učitelj/ica razrednega pouka, profesor/ica slovenščine ter knjižničarka, v 3. triletju pa profesor/ica slovenščine in knjižničarka. Na eni dela z mladimi bralci učiteljica fizike in tehnike, na eni učiteljica zgodovine, na OŠPP učitelj/ica defektolog/inja ali specialni/a defektolog/inja.

Sezname za bralno značko pripravi v večini primerov knjižničar/ka ob sodelovanju razrednih učiteljev/ic in slavistov/k. V sezname vključujejo knjige, ki so na razpolago v knjižnici, dela avtorjev sezone, predlagane za branje po učnem načrtu. Veliko šol ima odprte sezname (približno četrtnina).

Ali pri svojem delu uporabljajo Priročnik in Knjigometer?

Prejeli smo 417 odgovorov:

- 230 (**55,16%**) jih uporablja oboje
- 101 (**24,22 %**) odgovorov – NE uporabljajo Knjigometra, uporabljajo pa Priročnik
- 78 (**18,70 %**) odgovorov – NE uporabljajo ne enega, NE drugega
- 8 (**1,92 %**) odgovorov – NE uporabljajo Priročnika, uporabljajo pa Knjigometer

Dodatna pojasnila pri vprašanju o Priročniku in Knjigometru:

- Ne spremljajo Priročnika in Knjigometra, ker ne kupujejo novih knjig.
- Spremljajo starejše številke Priporočilnih seznamov, ker ne nabavljajo knjig.
- Ne potrebujejo Priročnika in Knjigometra, ker učenci berejo po svoji izbiri.
- Se niso navadili oz. ne čutijo potrebe po uporabi Priročnika in Knjigometra.
- Ne uporabljajo, ker zaupajo svoji presoji.
- Ko zastopnik založbe prinese nove knjige, ni časa za iskanje po Knjigometru – najnovejših knjig pa tako ali tako še ni na seznamu.
- Nimajo denarja za nabavo Knjigometra.
- Ne uporabljajo, ker izhajajo tako z zamikom, da knjig ni mogoče več kupiti.

- Navajeni so delati brez Priročnika in Knjigometra.
- Nimajo časa.
- Pri nabavi raje upoštevajo avtorje sezone.
- 8 šol je odgovorilo, da prvič slišijo za Priročnik in Knjigometer.

Nabava knjig se zelo razlikuje od šole do šole. Ene šole (še vedno) nabavljajo po normativu (1,5 knjige na učenca), ene imajo na razpolago do 700 € letno (skupaj z literaturo za učitelje), druge spet več kot 9000 € na leto. Prejeli smo 265 (**53,6 %**) odgovorov: nabavljenih 42.439 literarnih del ter 18.292 poučnih del (skupaj 60.731). Približno 0,75 knjige na učenca, kar je glede na normativ (1,5 knjige na učenca), pol manj.

Sodelovanje s splošno knjižnico: 379 prejetih odgovorov: 110 (**29,02 %**) šol sodeluje s splošno knjižnico (večinoma šole, ki so oddaljene od večjih centrov). Eden od odgovorov, zakaj ne sodelujejo, je, da v splošnih knjižnicah menijo, da so za obvezno branje dolžni poskrbeti v šolskih knjižnicah.

403 prejeti odgovori na vprašanje, **ali jim podarjene knjige pridejo prav** pri delu z učenci oz. za delo v knjižnici:

- 345 (**85,61 %**) – DA
- 55 (**13,65 %**) – DELNO
- 3 (**0,74%**) – NE

337 odgovorov na vprašanje, če **uporabljajo spletno stran, dobivajo spletno glasilo, spremljajo FB:**

11 (**3,26%**) jih ne uporablja nič od naštetega, ostali uporabljajo spletno stran, velika večina dobiva spletno glasilo, FB ne uporabljajo toliko, ker jih veliko nima FB profila.

PREDLOGI ZA SPLETNO STRAN ALI OSTRŽKA:

- pogovori z avtorji, več primerov dobre prakse;
- napotki za preverjanje poznavanja prebranih knjig;
- predstavitev primerov, kako pridejo šolske knjižnice do novih knjig - poleg šolskega denarja;
- analiza rezultatov preglednice;
- več mnenj o knjigah;
- več prilagoditev in usmeritev za učence s posebnimi potrebami;
- več avtorjev, ki bi hodili na podelitve BZ;
- primeri dobre prakse;
- navodila na spletu že ob koncu šolskega leta ali najkasneje dva tedna pred začetkom pouka;
- veliko strani je žal v pripravi;
- več konkretnih primerov dobre prakse s strani knjižničark, učiteljic, učencev;

- naloge na spletni strani BZ, ki bi jih učenci reševali in ki bi bile vsaj malo poenotene tudi za mentorje BZ;
- kaj priporočamo osnovnošolcem za branje; najbolj brano ta hip;
- morda primeri dobre prakse, fotogalerija s prispevki o BZ na šolah;
- dobrodošli bi bili podatki, kratki odlomki, tematika - o knjižnih novostih;
- anekdote o sodobnih in klasičnih slov. pisateljih;
- nagradna vprašanja za učence;
- otroška rubrika - priporočamo za branje sovrstnikom;
- Bralna značka za posebni program OŠ;
- Aktualnosti (literarne), obiski pisateljev, odzivi šol, učencev; pogostejše izhajanje;
- Predstavitve poučne literature za III. triletje;
- predstavitev knjig za II. in III. Triletje;
- motivacijske tehnike;
- primeri iz prakse.

MNENJA O SPLETNI STRANI IN OSTRŽKU:

- spletno glasilo zajema vsa potrebna področja, ki so povezana s knjigo in branjem;
- vsebin je dovolj in so zelo primerne;
- vsebine so ustrezne in uporabne;
- ponudba vsega je brezmejna;
- vse je v pomoč in podporo;
- spletna stran je dobra, koristna, se razvija, lahko samo pohvalim vaše delo.

Zahvaljujemo se vsem šolam in mentorjem, ki nam ob zaključku leta pravočasno pošiljate podatke o BZ!

Posebej se zahvaljujemo naslednjim šolam oz. mentorjem, ki so se pri izpolnjevanju vprašalnikov res potrudili in nam poslali odlična poročila o življenju BZ na šoli:

OŠ Miklavž pri Ormožu, mentorica Fleur Tkalčec,
 OŠ Šmihel (Novo mesto), mentorica Marjetka Dragman,
 OŠ Heroja Janeza Hribarja (Stari trg pri Ložu), mentorica Leonida Zalar,
 OŠ Radeče, mentorica Urška Bajda,
 OŠ VIZ Rogatec, mentorica Lidija Zalezina,
 OŠ Gornji Grad, mentorica Mija Pilko,
 OŠ Naklo, mentorica Kristina Valant,
 OŠ Dušana Muniha (Most na Soči), mentorica Zorka Paulina,
 OŠ Antona Globočnika (Postojna), mentorica Nevenka Mlinar,
 OŠ Knežak, mentorica Olga Novak.

Petra Potočnik,
 avgust, september 2014